

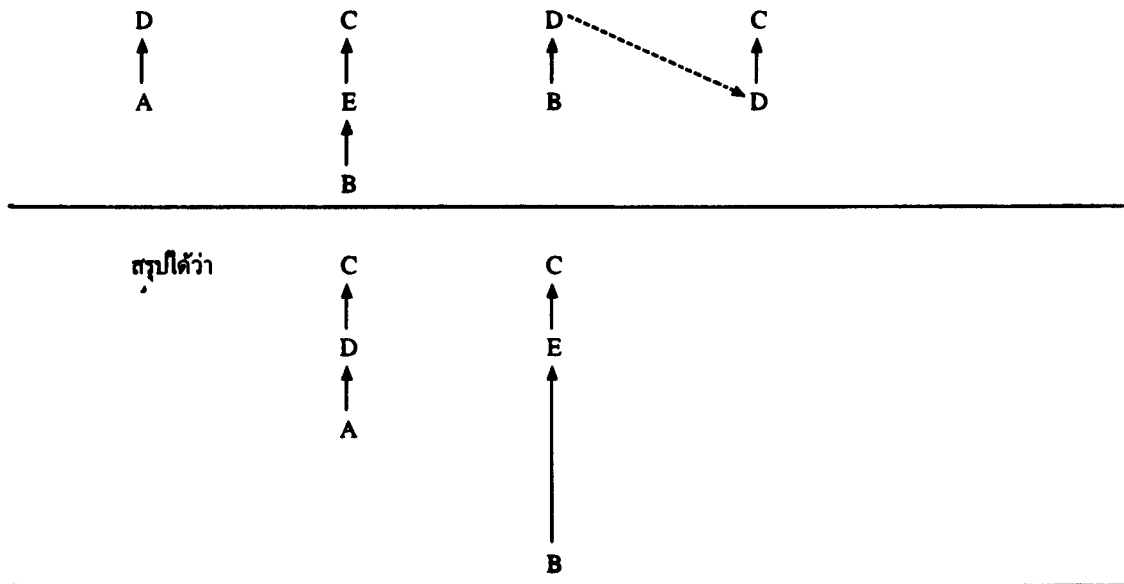
การเลือกตอบ 1, 2, 3 หรือ 4 นี้ ผู้ตอบส่วนมากจะงงหรือสับสน จึงขอแนะนำให้ท่านยึดหลักการง่าย ๆ ดังนี้

- 1) ให้ตอบ 1. ถ้าข้อสรุป 1 เป็นจริง และข้อสรุป 2 เป็นจริง (เป็นจริงทั้ง 2 ข้อ)
- 2) ให้ตอบ 2. ถ้าข้อสรุป 1 เป็นเท็จ (ไม่จริง) และข้อสรุป 2 เป็นเท็จ (ไม่จริง) (เป็นเท็จทั้ง 2 ข้อ)
- 3) ให้ตอบ 3. ถ้าข้อสรุป 1 และข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัดทั้ง 2 ข้อ (คือไม่สามารถสรุปจากเงื่อนไขได้แน่นอนว่าเป็นจริงหรือเท็จ)
- 4) ให้ตอบ 4. ถ้าข้อสรุป 1 และข้อสรุป 2 ข้อสรุปใดข้อสรุปหนึ่งเป็นจริง หรือเป็นเท็จหรือไม่แน่ชัด ซึ่งไม่ซ้ำกับอีกข้อสรุปหนึ่ง (เช่น ข้อสรุป 1 เป็นจริง แต่ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด, หรือเป็นเท็จก็ได้)

ขั้นตอนในการวิเคราะห์เงื่อนไขทางภาษามีดังนี้

1. อ่านเงื่อนไขที่กำหนดให้อย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้วจับใจความสำคัญ (อย่านำเอาข้อเท็จจริงในชีวิตมาประกอบจะทำให้สับสนและผิดพลาดได้ง่าย)
2. สร้างแผนภาพหรือแผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ของเงื่อนไข
3. บรรจुरายละเอียดของเงื่อนไขเช่นตัวบุคคลลงในแผนภาพ
4. ทบทวน ตรวจสอบจากแผนภาพเพื่อความถูกต้อง
5. พิจารณาความเป็นไปได้ของข้อสรุปจากแผนภาพที่สร้างขึ้น

จากตัวอย่างถ้าเรานำมาสร้างเป็นแผนภาพจะได้ดังนี้

จากแผนภาพเราสามารถพิจารณาคำตอบได้ดังนี้

- 1) ข้อสรุป 1 E สูงที่สุด ไม่จริง (เพราะจากแผนภาพ C สูงที่สุด)
ข้อสรุป 2 E สูงกว่า A ไม่แน่ชัด เพราะเราไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจริงหรือเท็จ
จึงตอบ 4
- 2) ข้อสรุป 1 C สูงที่สุด เป็นจริง
ข้อสรุป 2 C สูงเกิน 160 ซม. เป็นจริง (เพราะความสูงเฉลี่ยต่ำกว่าคนที่สูงที่สุด)
จึงตอบ 1
- 3) ข้อสรุป 1 ถ้า F สูงกว่า E แต่ต่ำกว่า D แสดงว่า E ต่ำกว่า A ไม่แน่ชัดเพราะเราไม่สามารถสรุปได้จากเงื่อนไข
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด เพราะ B อาจสูงหรือไม่สูงกว่า 160 ซม. ซึ่งเป็นค่ากลางก็ได้
จึงตอบ 3

การวิเคราะห์จากเงื่อนไขทางด้านภาษา

โจทย์ข้อสอบที่ต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์สรุปเหตุผลตามเงื่อนไขทางภาษานี้ จะประกอบด้วยเงื่อนไขหลายๆ เงื่อนไขที่มีความสัมพันธ์กันหรือบางเงื่อนไขอาจไม่สัมพันธ์กันก็ได้ ซึ่งอาจจะเป็นเงื่อนไขที่เป็นภาษาล้วนๆ หรือเป็นเงื่อนไขที่เป็นภาษาแล้วมีข้อมูลที่มีปริมาณหรือเป็นตัวเลขมาเกี่ยวข้องด้วยก็ได้ ดังนั้นผู้สอบจะต้องพิจารณาทำความเข้าใจกับเงื่อนไขที่กำหนดให้เสียก่อน แล้วอาศัยข้อมูลจากเงื่อนไขดังกล่าวมาพิจารณาข้อสรุปแต่ละข้อและเลือกตอบข้อสรุปที่ตรงกับหลักในการตอบคำถาม ดังนี้

- ตอบข้อ 1 ถ้าข้อสรุปทั้งสองเป็นจริงตามเงื่อนไข
ตอบข้อ 2 ถ้าข้อสรุปทั้งสองไม่เป็นจริงตามเงื่อนไข
ตอบข้อ 3 ถ้าข้อสรุปทั้งสองไม่แน่ชัด คือไม่สามารถสรุปได้แน่นอนว่าจริงหรือไม่จริงจากเงื่อนไข
ตอบข้อ 4 ถ้าข้อสรุปทั้งสองมีข้อสรุปใดข้อสรุปหนึ่งเป็นจริงหรือไม่จริงหรือไม่แน่ชัด

การวิเคราะห์สรุปเหตุผลโจทย์ข้อสอบแบบนี้มีข้อที่ควรพิจารณาใน 2 ประเด็น คือ

1. เงื่อนไข ผู้สอบจะต้องถือว่าเงื่อนไขที่กำหนดให้นั้นเป็นเกณฑ์หนึ่งซึ่งจะนำไปสู่ข้อสรุป โดยที่เงื่อนไขแต่ละเงื่อนไขนั้นอาจจะเป็นความจริงหรือไม่เป็นความจริงตามข้อเท็จจริงหรือตามหลักวิชาก็ได้
2. ข้อสรุป ผู้สอบจะต้องพิจารณาข้อสรุปใน 3 กรณี คือ
 - ข้อสรุปเป็นจริง คือ ข้อสรุปนั้นจะต้องเป็นจริงหรือถูกต้องสอดคล้องตามเงื่อนไขที่กำหนดให้เท่านั้น
 - ข้อสรุปที่ไม่เป็นจริง คือ ข้อสรุปนั้นจะต้องไม่เป็นจริงหรือผิด ไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนดให้
 - ข้อสรุปที่ไม่แน่ชัด คือ ข้อสรุปนั้นเป็นข้อสรุปที่มีข้อมูลบางส่วนหรือทั้งหมดไม่สามารถสรุปได้ด้วยเงื่อนไขที่กำหนดให้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดให้นั้นสามารถสรุปได้หลายกรณี

ตัวอย่าง พิจารณาเงื่อนไขที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

- นายสุขไม่สูบบุหรี่
- เพื่อนของนายมากทุกคนสูบบุหรี่
- นายมากไม่ได้เป็นชวานา
- นายไก่เพื่อนของนายมากเป็นชวานา
- นายสีเพื่อนของนายมากเป็นข้าราชการ

1. ข้อสรุป 1 นายสีสูบบุหรี่
 ข้อสรุป 2 นายไก่อสูบบุหรี่
แนวคิด จากเงื่อนไข - นายสีเป็นเพื่อนของนายมาก
 - เพื่อนของนายมากสูบบุหรี่ทุกคน
 เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่านายสีสูบบุหรี่
 นั่นคือข้อสรุป 1 เป็นจริงตามเงื่อนไข
 จากเงื่อนไข - เพื่อนของนายมากทุกคนสูบบุหรี่
 - นายไก่อเป็นเพื่อนของนายมาก
 เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่า นายไก่อสูบบุหรี่
 นั่นคือข้อสรุปที่ 2 เป็นจริงตามเงื่อนไข
 ข้อสรุปทั้งสองเป็นจริงตามเงื่อนไข **ตอบ 1**
2. ข้อสรุป 1 นายสุขเป็นเพื่อนของนายมาก
 ข้อสรุป 2 นายไก่อไม่สูบบุหรี่
แนวคิด จากเงื่อนไข - เพื่อนของนายมากทุกคนสูบบุหรี่
 - นายสุขไม่สูบบุหรี่
 เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่านายสุขไม่ได้เป็นเพื่อนของนายมาก
 นั่นคือข้อสรุปที่ 1 ไม่เป็นจริงตามเงื่อนไข
 จากเงื่อนไข - เพื่อนของนายมากทุกคนสูบบุหรี่
 - นายไก่อเป็นเพื่อนของนายมาก
 เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่า นายไก่อสูบบุหรี่
 นั่นคือข้อสรุปที่ 2 ไม่เป็นจริงตามเงื่อนไข
 ข้อสรุปทั้งสองไม่เป็นจริงตามเงื่อนไข **ตอบ 2**
3. ข้อสรุป 1 ชวานางคนสูบบุหรี่
 ข้อสรุป 2 นายสุขเป็นข้าราชการ
แนวคิด จากเงื่อนไข - นายไก่อสูบบุหรี่
 - นายไก่อเป็นชวานา
 เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่า ชวานางคนสูบบุหรี่ (มีนายไก่อซึ่งเป็นชวานาอย่างน้อยหนึ่งคนที่สูบบุหรี่)
 นั่นคือข้อสรุปที่ 1 เป็นจริงตามเงื่อนไข
 ข้อสรุปที่ 2 ไม่มีข้อมูลหรือเงื่อนไขที่กำหนดมาให้แสดงให้เห็นว่านายสุขเป็นข้าราชการหรือไม่เป็นข้าราชการ
 นั่นคือข้อสรุปที่ 2 ยังไม่แน่ชัด
 ข้อสรุปที่ 1 เป็นจริงแต่ข้อสรุปที่ 2 ไม่แน่ชัด **ตอบ 4**
4. ข้อสรุป 1 นายสุขไม่ใช่ข้าราชการ
 ข้อสรุป 2 นายมากไม่สูบบุหรี่
แนวคิด ข้อสรุปที่ 1 ไม่มีข้อมูลหรือเงื่อนไขที่กำหนดมาให้ แสดงให้เห็นว่านายสุขเป็นข้าราชการหรือไม่เป็นข้าราชการ
 นั่นคือข้อสรุปที่ 1 ยังไม่แน่ชัด

ข้อสรุปที่ 2 จากเงื่อนไข - เพื่อนนายมากทุกคนสูบบุหรี่ เพราะฉะนั้นนายมากอาจสูบบุหรี่หรือไม่ก็ได้

นั่นคือข้อสรุปที่ 2 ยังไม่แน่ชัด

ข้อสรุปทั้งสองข้างยังไม่แน่ชัด

ตอบ 3

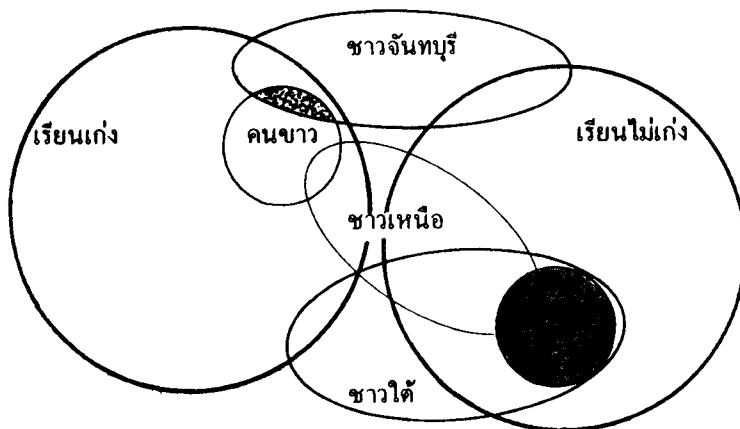
ตัวอย่าง พิจารณาเงื่อนไขที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

- ชาวจันทร์หลายคนขาว
- คนขาวทุกคนเรียนเก่ง
- ชาวจันทร์ไม่ใช่ชาวใต้
- คนดำทุกคนเป็นชาวใต้
- ชาวเหนือบางคนดำ
- คนดำทุกคนเรียนไม่เก่ง
- ชาวจันทร์ทุกคนไม่ใช่ชาวเหนือ

1. ข้อสรุป 1 ชาวจันทร์หลายคนเรียนเก่ง

2 ชาวเหนือบางคนเป็นชาวใต้

ลักษณะของเงื่อนไขตามตัวอย่างนี้เราสามารถใส่แผนภาพของ Venn (Venn Diagram) ช่วยในการพิจารณาข้อสรุปได้ ซึ่งสามารถเขียนแผนภาพได้ดังนี้

แนวคิด จากเงื่อนไข - ชาวจันทร์หลายคนขาว

- คนขาวทุกคนเรียนเก่ง

เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่า - ชาวจันทร์หลายคนเรียนเก่ง

นั่นคือข้อสรุป 1 เป็นจริง

จากเงื่อนไข - คนดำทุกคนเป็นชาวใต้

- ชาวเหนือบางคนดำ

เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่า - ชาวเหนือบางคนเป็นชาวใต้

นั่นคือข้อสรุป 2 เป็นจริง

ข้อสรุปทั้งสองเป็นจริง

ตอบ 1

2. ข้อสรุป 1 ชาวจันทร์ทุกคนไม่เป็นคนดำ
 ข้อสรุป 2 คนใต้ทุกคนเรียนเก่ง
แนวคิด จากเงื่อนไข - ชาวจันทร์ไม่ใช่ชาวใต้
 - คนดำทุกคนเป็นคนใต้
 เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่า ชาวจันทร์ทุกคนไม่เป็นคนดำ
 นั่นคือข้อสรุป 1 เป็นจริง
 จากเงื่อนไข - คนดำทุกคนเป็นชาวใต้
 - คนดำทุกคนเรียนไม่เก่ง
 เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่า ชาวใต้บางคนเรียนไม่เก่ง (อย่างน้อยคนดำเรียนไม่เก่ง)
 นั่นคือข้อสรุป 2 ไม่เป็นจริง
 ข้อสรุป 1 เป็นจริง แต่ข้อสรุป 2 ไม่เป็นจริง ตอบ 4
3. ข้อสรุป 1 ชาวเหนือบางคนเป็นชาวจันทร์
 ข้อสรุป 2. ชาวใต้ทุกคนเรียนเก่ง
แนวคิด จากเงื่อนไข - ชาวจันทร์ทุกคนไม่ใช่ชาวเหนือ
 เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่า ไม่มีชาวเหนือที่เป็นชาวจันทร์
 นั่นคือ ข้อสรุปที่ 1 ไม่เป็นจริง
 จากเงื่อนไข - คนดำทุกคนเรียนไม่เก่ง
 - คนดำทุกคนเป็นชาวใต้
 เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่า มีชาวใต้บางคนเรียนไม่เก่ง (อย่างน้อยก็มีคนดำที่เรียนไม่เก่ง)
 นั่นคือข้อสรุป 2 ไม่เป็นจริง
 ข้อสรุปทั้ง 2 ข้อ ไม่เป็นจริง ตอบ 2
4. ข้อสรุป 1 ชาวใต้ทุกคนเรียนไม่เก่ง
 ข้อสรุป 2 คนเรียนเก่งทุกคนขาว
แนวคิด จากเงื่อนไขกำหนดเพียง
 - คนดำทุกคนเป็นชาวใต้
 - คนดำทุกคนเรียนไม่เก่ง
 เพราะฉะนั้นจึงไม่สามารถสรุปได้ว่า ชาวใต้ทุกคนเรียนไม่เก่ง
 นั่นคือข้อสรุปที่ 1 ยังไม่แน่ชัด
 จากเงื่อนไข - คนขาวทุกคนเรียนเก่ง
 ไม่สามารถสรุปได้ว่า คนเรียนเก่งทุกคนขาว
 นั่นคือ ข้อสรุปที่ 2 ยังไม่แน่ชัด
 ข้อสรุปทั้ง 2 ข้อ ยังไม่แน่ชัด ตอบ 3

แนวข้อสอบวิเคราะห์สรุปเหตุผลจากเงื่อนไขทางด้านภาษา

- คำชี้แจง** โจทย์แต่ละข้อจะประกอบด้วยเงื่อนไขหรือข้อมูลที่กำหนดให้และข้อสรุปเป็นคู่ ๆ จากเงื่อนไขนั้นให้ศึกษาทำความเข้าใจกับเงื่อนไขที่กำหนดให้ก่อน แล้วจึงอาศัยความรู้ที่ได้จากเงื่อนไขดังกล่าวมาพิจารณาข้อสรุปทั้งสองนั้น เพื่อเลือกตอบข้อสรุปที่ตรงกับหลักการต่อไปนี้
- ตอบ 1 ถ้าข้อสรุปทั้งสองเป็นจริงตามเงื่อนไข
 ตอบ 2 ถ้าข้อสรุปทั้งสองไม่เป็นจริงตามเงื่อนไข
 ตอบ 3 ถ้าข้อสรุปทั้งสองไม่แน่ชัด คือไม่สามารถสรุปได้แน่นอนว่าจริงหรือไม่จริงจากเงื่อนไข
 ตอบ 4 ถ้าข้อสรุปทั้งสองมีข้อสรุปใดข้อสรุปหนึ่งเป็นจริงหรือไม่จริงหรือไม่แน่ชัด

แนวข้อสอบ (เงื่อนไขทางภาษา)

เงื่อนไขทางด้านภาษา (สำหรับข้อ 1-10)

- นายดำรงไม่ดื่มสุรา
- สมศรีเป็นครู
- ญาติของสมศรีทุกคนดื่มสุรา
- สมศักดิ์ ญาติของสมศรีเป็นตำรวจ
- สมชาย ญาติของสมศรีอีกคนหนึ่งเป็นทหาร
- ปรีชาดื่มสุรา
- สามีมองปราณีไม่ดื่มสุรา
- ปรีชาเป็นเพื่อนกับสมศักดิ์
- ดนัยเป็นญาติของสมศรี

1. ข้อสรุป 1 สมชายดื่มสุรา
ข้อสรุป 2 ตำรวจบางคนดื่มสุรา
2. ข้อสรุป 1 ดำรงเป็นญาติของสมศรี
ข้อสรุป 2 สมศักดิ์ไม่ดื่มสุรา
3. ข้อสรุป 1 ตำรวจทุกคนดื่มสุรา
ข้อสรุป 2 ภรรยาของดำรงไม่ชอบดื่มสุรา
4. ข้อสรุป 1 สมศรีดื่มสุรา
ข้อสรุป 2 ญาติบางคนของสมศรีรับราชการ
5. ข้อสรุป 1 สามีมองสมศรีเป็นครู
ข้อสรุป 2 ดำรงเป็นญาติของสมชาย
6. ข้อสรุป 1 ดำรงเป็นทหาร
ข้อสรุป 2 ดำรงเป็นสามีมองปราณี
7. ข้อสรุป 1 ปรีชาเป็นญาติของสมศรี
ข้อสรุป 2 เพื่อนของสมศักดิ์บางคนดื่มสุรา

9. ข้อสรุป 1 สามีน้องปรางเป็นญาติกับสมศรี
ข้อสรุป 2 ปรีชาเป็นตำรวจ

10. ข้อสรุป 1 คนนี่เป็นครู
ข้อสรุป 2 คนนี่เป็นเพื่อนกับปรีชา

เงื่อนไขทางด้านภาษา สำหรับข้อ 11-20

- สุนีเป็นอาจารย์สอนนักเรียนพยาบาลอยู่ที่วิทยาลัยพยาบาล
- อารีเป็นพยาบาลอยู่ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยา
- ปรางเรียนจบพยาบาลจากวิทยาลัยพยาบาล
- สุรางค์เป็นพยาบาลอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช
- สมปองทำงานอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช
- พยาบาลทุกคนที่จบจากวิทยาลัยพยาบาลทำงานอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช
- ทุกคนที่ทำงานอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราชเป็นเพื่อนกับสุดาและสุรางค์

11. ข้อสรุป 1 อารีเป็นเพื่อนกับสุดา
ข้อสรุป 2 สุรางค์จบจากวิทยาลัยพยาบาล
12. ข้อสรุป 1 สุดาเป็นแพทย์
ข้อสรุป 2 สุรางค์ไม่เป็นเพื่อนกับสุดา
13. ข้อสรุป 1 ปรางเป็นเพื่อนกับสุดา
ข้อสรุป 2 สมปองเป็นเพื่อนกับสุรางค์
14. ข้อสรุป 1 สุดาไม่เป็นเพื่อนกับปราง
ข้อสรุป 2 สุรางค์ไม่เป็นเพื่อนกับสมปอง
15. ข้อสรุป 1 ปรางเป็นพยาบาลที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยา
ข้อสรุป 2 สุนีเป็นพยาบาลอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช
16. ข้อสรุป 1 สุรางค์เป็นเพื่อนกับสุดา
ข้อสรุป 2 สมปองเป็นเพื่อนกับสุดา
17. ข้อสรุป 1 อารีไม่ได้เรียนที่วิทยาลัยพยาบาล
ข้อสรุป 2 สุรางค์เป็นเพื่อนกับสมปอง
18. ข้อสรุป 1 อารีเป็นเพื่อนกับสุรางค์
ข้อสรุป 2 อารีเรียนจบที่วิทยาลัยพยาบาล
19. ข้อสรุป 1 สุนีเป็นเพื่อนกับสมปอง
ข้อสรุป 2 อารีไม่ได้เป็นเพื่อนกับสุดา
20. ข้อสรุป 1 สมปองเป็นพยาบาล
ข้อสรุป 2 พยาบาลที่โรงพยาบาลศิริราชทุกคนจบมาจากวิทยาลัยพยาบาล

เงื่อนไขทางภาษาสำหรับข้อ 21-30

- เด็กหญิงปรางเป็นนักเรียน
- นักเรียนบางคนฉลาด

- คนฉลาดทุกคนผิวขาว
 - คนผิวขาวบางคนเป็นชาวเหนือ
 - ชาวเหนือทุกคนค่อมนม
 - คนค่อมนมทุกคนฉลาด
 - อัศวรค์น์มีผิวขาว
21. ข้อสรุป 1 นักเรียนทุกคนเป็นชาวเหนือ
ข้อสรุป 2 คนผิวขาวทุกคนค่อมนม
22. ข้อสรุป 1 อัศวรค์น์เป็นนักเรียน
ข้อสรุป 2 เด็กหญิงปรางมีผิวขาว
23. ข้อสรุป 1 อัศวรค์น์ค่อมนม
ข้อสรุป 2 คนผิวขาวทุกคนฉลาด
24. ข้อสรุป 1 เด็กหญิงปรางฉลาด
ข้อสรุป 2 เด็กหญิงปรางเป็นชาวเหนือ
25. ข้อสรุป 1 คนค่อมนมทุกคนเป็นชาวเหนือ
ข้อสรุป 2 คนค่อมนมทุกคนผิวขาว
26. ข้อสรุป 1 ชาวเหนือทุกคนผิวขาว
ข้อสรุป 2 นักเรียนบางคนผิวขาว
27. ข้อสรุป 1 นักเรียนทุกคนฉลาด
ข้อสรุป 2 คนฉลาดทุกคนเป็นนักเรียน
28. ข้อสรุป 1 คนผิวขาวบางคนค่อมนม
ข้อสรุป 2 คนฉลาดบางคนเป็นชาวเหนือ
29. ข้อสรุป 1 อัศวรค์น์ฉลาด
ข้อสรุป 2 คนฉลาดทุกคนเป็นชาวเหนือ
30. ข้อสรุป 1 เด็กหญิงปรางค่อมนม
ข้อสรุป 2 ชาวเหนือทุกคนฉลาด

เงื่อนไขทางภาษา สำหรับข้อ 31-40

- ทุกคนที่สอบบรรจุได้เป็นข้าราชการ
- ผู้ที่สอบบรรจุได้ทุกคนจบมาทางการศึกษา
- ผู้ที่จบทางการศึกษาทุกคนมีความพยายาม
- ข้าราชการทุกคนมีความอดทน
- ปรีดาเป็นข้าราชการ
- ญาติของปรีดาทุกคนมีความพยายาม
- นารีญาติของปรีดาเป็นทหารหญิงอยู่พิษณุโลก
- ศักดิ์ชายญาติของปรีดาสอบบรรจุได้
- เพื่อนของปรีดาทุกคนเป็นนักธุรกิจ

- นักธุรกิจทุกคนจบทางพาณิชยการ
 - นักธุรกิจทุกคนทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ
 - บุญมาเพื่อนของปรีดาทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ
31. ข้อสรุป 1 สักดีชายเป็นนักธุรกิจ
ข้อสรุป 2 ผู้เป็นข้าราชการทุกคนจบทางการศึกษา
32. ข้อสรุป 1 สักดีชายจบทางการศึกษา
ข้อสรุป 2 ปรีดามีความพยายาม
33. ข้อสรุป 1 สักดีชายไม่มีความพยายาม
ข้อสรุป 2 สักดีชายไม่มีความอดทน
34. ข้อสรุป 1 สักดีชายมีญาติเป็นทหารหญิง
ข้อสรุป 2 ปรีดาจบมาทางการศึกษา
35. ข้อสรุป 1 เพื่อนของปรีดาทุกคนไม่เป็นข้าราชการ
ข้อสรุป 2 ญาติของปรีดาบางคนมีความอดทน
36. ข้อสรุป 1 สักดีชายมีความพยายาม
ข้อสรุป 2 ทหารหญิงบางคนมีความพยายาม
37. ข้อสรุป 1 บุญมาเป็นข้าราชการ
ข้อสรุป 2 นารีไม่มีความอดทน
38. ข้อสรุป 1 นักธุรกิจทุกคนมีความพยายาม
ข้อสรุป 2 ปรีดาไม่มีความหมาย
39. ข้อสรุป 1 บุญมาจบมาทางพาณิชยการ
ข้อสรุป 2 ปรีดามีความอดทน
40. ข้อสรุป 1 เพื่อนของปรีดาทุกคนทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ
ข้อสรุป 2 สักดีชายเป็นข้าราชการ

เงื่อนไขทางภาษา สำหรับข้อ 41-50

- หมูทุกตัวกินจุ
 - พิกก็กินหมู
 - นกบางตัวเป็นสัตว์สองเท้า
 - แก้วเป็นสัตว์สองเท้า
 - ถ้าเป็นสัตว์สองเท้าแล้วจะกินจุ
 - กินจุทำให้สบายดี
 - นายเสน่ห์ไม่มีความสุขสบายดี
41. ข้อสรุป 1 พิกก็กินจุ
ข้อสรุป 2 นายเสน่ห์กินไม่จุ
42. ข้อสรุป 1 แก้วกินไม่จุ
ข้อสรุป 2 พิกก็ไม่มีความสุขสบายดี

43. ข้อสรุป 1 หมูทุกตัวมีความสุขสบายดี
ข้อสรุป 2 พิกก็มีความสุขสบายดี
44. ข้อสรุป 1 นายเสนห์ไม่ใช่หมู
ข้อสรุป 2 แก้วมีความสุขสบายดี
45. ข้อสรุป 1 หมูบางตัวกินไม่จุ
ข้อสรุป 2 นกบางตัวมีความสุขสบายดี
46. ข้อสรุป 1 หมูทุกตัวเป็นสัตว์สองเท้า
ข้อสรุป 2 นายเสนห์เป็นนก
47. ข้อสรุป 1 นายเสนห์กินไม่จุ
ข้อสรุป 2 แก้วมีความสุขสบายดี
48. ข้อสรุป 1 หมูไม่ใช่สัตว์สองเท้า
ข้อสรุป 2 นายเสนห์ไม่ใช่สัตว์สองเท้า
49. ข้อสรุป 1 หมูบางตัวไม่มีความสุขสบายดี
ข้อสรุป 2 สัตว์สองเท้าบางตัวไม่มีความสุขสบายดี
50. ข้อสรุป 1 แก้วไม่ใช่หมู
ข้อสรุป 2 หมูทุกตัวไม่ใช่สัตว์สองเท้า

เงื่อนไขทางภาษาสำหรับข้อที่ 51-60

- คุณสุธรรมทำงานอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ
 - คุณประจวบเป็นเพื่อนของคุณมนตรี
 - คุณดำรงทำงานอยู่ในกระทรวงมหาดไทย
 - คุณปรีชาไม่มีเพื่อนอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ
 - ทุกคนที่ทำงานอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเพื่อนของคุณมนตรี
 - คุณสามารถทำงานอยู่ในกระทรวงมหาดไทย
51. ข้อสรุป 1 คุณมนตรีเป็นเพื่อนของคุณดำรง
ข้อสรุป 2 คุณประจวบไม่มีเพื่อนในกระทรวงมหาดไทย
52. ข้อสรุป 1 คุณปรีชาเป็นเพื่อนกับคุณประจวบ
ข้อสรุป 2 คุณดำรงมีเพื่อนอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ
53. ข้อสรุป 1 คุณประจวบทำงานอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ
ข้อสรุป 2 คุณดำรงเป็นเพื่อนของคุณปรีชา
54. ข้อสรุป 1 คุณสามารถเป็นเพื่อนกับคุณดำรง
ข้อสรุป 2 คุณสุธรรมเป็นเพื่อนกับคุณมนตรี
55. ข้อสรุป 1 คุณสุธรรมเป็นเพื่อนของคุณมนตรี
ข้อสรุป 2 คุณสุธรรมไม่ใช่เพื่อนของคุณปรีชา
56. ข้อสรุป 1 คุณประจวบมีเพื่อนอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ
ข้อสรุป 2 คุณดำรงไม่เป็นเพื่อนของคุณสุธรรม

57. ข้อสรุป 1 เพื่อนของคุณปรึกษาบางคนทำงานในกระทรวงศึกษาธิการ
ข้อสรุป 2 ทุกคนที่ทำงานในกระทรวงศึกษาธิการเป็นเพื่อนของคุณปรึกษา
58. ข้อสรุป 1 คุณสุธรรมเป็นเพื่อนของคุณปรึกษา
ข้อสรุป 2 คุณสุธรรมไม่เป็นเพื่อนของคุณมนตรี
59. ข้อสรุป 1 คุณสามารถเป็นเพื่อนของคุณประจวบ
ข้อสรุป 2 คุณประจวบทำงานอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ
60. ข้อสรุป 1 คนที่ทำงานในกระทรวงมหาดไทยทุกคนเป็นเพื่อนคุณสามารถ
ข้อสรุป 2 คุณสุธรรมไม่มีเพื่อนอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ

เงื่อนไขทางด้านภาษา สำหรับข้อ 61-70

- มีสามีและภรรยา 3 คู่กำลังสนทนากัน
 - คุณสมปองเป็นภรรยาของอภิชาติ
 - คุณมนตรีพูดแต่สิ่งที่เป็นความจริงทุกประโยค
 - สามีของชนนีชื่อชาตรี
 - ชาตรีพูดในสิ่งที่เป็นความจริงทุกประโยค
 - คนที่ชอบพูดจริงบ้างเท็จบ้างคืออภิชาติ
 - มีคนพูดว่า "วันนี้ฝนตก" แต่ความจริงแล้วฝนไม่ตก
 - อรทัยและชนนีชอบดื่มนม
 - "ภรรยาของผมไม่ชอบดื่มนม"
 - "ภรรยาของผมชื่ออรทัย"
61. ข้อสรุป 1 คนที่พูดว่า "วันนี้ฝนตก" คือ มนตรี
ข้อสรุป 2 ภรรยาของอภิชาติชอบดื่มนม
62. ข้อสรุป 1 อรทัยเป็นภรรยาของมนตรี
ข้อสรุป 2 ชาตรีไม่ใช่คนที่พูดว่า "วันนี้ฝนตก"
63. ข้อสรุป 1 อภิชาติเป็นคนพูดว่า "ภรรยาของผมชอบดื่มนม"
ข้อสรุป 2 สมปองพูดเท็จทุกประโยค
64. ข้อสรุป 1 สามีของชนนีเป็นคนพูดว่า "วันนี้ฝนตก"
ข้อสรุป 2 ภรรยาของมนตรีไม่ชอบดื่มนม
65. ข้อสรุป 1 อภิชาติเป็นคนพูดว่า "วันนี้ฝนตก"
ข้อสรุป 2 ภรรยาของมนตรีไม่ชอบดื่มนม
66. ข้อสรุป 1 อรทัยเป็นคนพูดว่า "วันนี้ฝนตก"
ข้อสรุป 2 ชาตรีเป็นคนพูดว่า "ภรรยาของผมชื่ออรทัย"
67. ข้อสรุป 1 สามีของชนนีพูดแต่ความจริง
ข้อสรุป 2 ภรรยาของชาตรี คือ ชนนี
68. ข้อสรุป 1 ภรรยาของชาตรีพูดแต่สิ่งที่เป็นความจริงทุกประโยค
ข้อสรุป 2 ชาตรีไม่ได้พูดว่า "ภรรยาของผมไม่ชอบดื่มนม"

69. ข้อสรุป 1 มนตรีเป็นคนพูดว่า "ภรรยาของผมชื่อ อรทัย"
 ข้อสรุป 2 ภรรยาของชาติรีไม่ชอบดื่มนม
70. ข้อสรุป 1 อภิชาติเป็นคนพูดว่า "ภรรยาของผมชื่ออรทัย"
 ข้อสรุป 2 ชาติรีไม่ใช่คนพูดว่า "ภรรยาของผมชื่ออรทัย"

เฉลยและแนวคิด (เงื่อนไขทางภาษา)

1. เฉลยข้อ 1	11. เฉลยข้อ 3
แนวคิด ข้อสรุป 1 จริง	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 จริง	ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด
2. เฉลยข้อ 2	12. เฉลยข้อ 4
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่จริง	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 ไม่จริง	ข้อสรุป 2 ไม่จริง
3. เฉลยข้อ 3	13. เฉลยข้อ 1
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 จริง
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด	ข้อสรุป 2 จริง
4. เฉลยข้อ 4	14. เฉลยข้อ 2
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่จริง
ข้อสรุป 2 จริง	ข้อสรุป 2 ไม่จริง
5. เฉลยข้อ 3	15. เฉลยข้อ 2
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด 1 ข้อสรุป 1 ไม่จริง
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด	ข้อสรุป 2 ไม่จริง
6. เฉลยข้อ 3	16. เฉลยข้อ 1
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 จริง
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด	ข้อสรุป 2 จริง
7. เฉลยข้อ 4	17. เฉลยข้อ 1
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 จริง
ข้อสรุป 2 เป็นจริง	ข้อสรุป 2 จริง
8. เฉลยข้อ 2	18. เฉลยข้อ 4
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่จริง	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 ไม่จริง	ข้อสรุป 2 ไม่จริง
9. เฉลยข้อ 4	19. เฉลยข้อ 3
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่จริง	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด	ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด
10. เฉลยข้อ 3	20. เฉลยข้อ 3
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด	ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด

45. เฉลยข้อ 4	57. เฉลยข้อ 2
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่จริง	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่จริง
ข้อสรุป 2 จริง	ข้อสรุป 2 ไม่จริง
46. เฉลยข้อ 3	58. เฉลยข้อ 2
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่จริง
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด	ข้อสรุป 2 ไม่จริง
47. เฉลยข้อ 1	59. เฉลยข้อ 3
แนวคิด ข้อสรุป 1 จริง	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 จริง	ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด
48. เฉลยข้อ 4	60. เฉลยข้อ 4
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 จริง	ข้อสรุป 2 ไม่จริง
49. เฉลยข้อ 2	61. เฉลยข้อ 3
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่จริง	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 ไม่จริง	ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด
50. เฉลยข้อ 3	62. เฉลยข้อ 1
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 จริง
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด	ข้อสรุป 2 จริง
51. เฉลยข้อ 3	63. เฉลยข้อ 3
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด	ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด
52. เฉลยข้อ 4	64. เฉลยข้อ 2
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่จริง	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่จริง
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด	ข้อสรุป 2 ไม่จริง
53. เฉลยข้อ 3	65. เฉลยข้อ 4
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด	ข้อสรุป 2 ไม่จริง
54. เฉลยข้อ 4	66. เฉลยข้อ 3
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 จริง	ข้อสรุป 2 ไม่จริง
55. เฉลยข้อ 1	67. เฉลยข้อ 1
แนวคิด ข้อสรุป 1 จริง	แนวคิด ข้อสรุป 1 จริง
ข้อสรุป 2 จริง	ข้อสรุป 2 จริง
56. เฉลยข้อ 3	68. เฉลยข้อ 4
แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด	แนวคิด ข้อสรุป 1 ไม่แน่ชัด
ข้อสรุป 2 ไม่แน่ชัด	ข้อสรุป 2 จริง